
UDC 336.02 : 336.744.1

JEL classification: E40, E49, H21, H26

DOI: 10.35774/visnyk2026.01.211

Peculiarities and Challenges of Cryptocurrency Taxation in the Context of IT-Business Development

Igor Gonak¹, Ivan Vakulich²

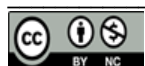
Abstract. *The article examines the problems of cryptocurrency taxation as an integral component of the IT business in Ukraine. It analyzes the challenges arising from attempts to tax the exchange of cryptocurrencies into fiat money at high rates, alongside the absence of taxation on the conversion of fiat money into cryptocurrencies. The authors propose a cryptocurrency taxation system based on the principles of “fiat entry” and “fiat exit,” applying a turnover tax rate of 1–2%. Contemporary challenges require the development of an effective strategy and tactics for taxing participants in the cryptocurrency market. Such an approach should not focus on increasing tax revenues merely to cover budget deficits – an outcome that could trigger the relocation of market participants to other tax jurisdictions –but rather aim to facilitate the legalization of already operating entities and stimulate additional domestic and foreign investment in Ukraine’s internal cryptocurrency market.. The purpose of the article is to examine the specific features and problems associated with cryptocurrency taxation in Ukraine and to substantiate the need for developing an effective taxation system for cryptocurrency assets in the context of integrating Ukraine’s financial system into the global economy. The study identifies the political-legal and financial-economic challenges accompanying cryptocurrency taxation in Ukraine; outlines the expected and most probable consequences of adopting legislation regulating the cryptocurrency market; and proposes an effective, in the authors’ view, approach to cryptocurrency taxation through a turnover tax of 1–2% instead of corporate income tax, personal income tax, and the military levy. The cryptocurrency sector in Ukraine remains one of the few areas of the national economy that continues to operate effectively despite population decline, economic contraction, the ongoing Russian-Ukrainian war, and other adverse conditions. However, the regulatory and taxation framework currently proposed by the state may significantly hinder the development of the sector and provoke capital outflows abroad. The development of effective regulatory conditions requires further scholarly research aimed at achieving an optimal balance in cryptocurrency taxation by ensuring both increased budget revenues and the sustainable growth of the cryptocurrency industry.*

Keywords: *cryptocurrency, crypto coin, tax, taxation, IT business.*

Received: 29 January 2025 | **Revised:** 30 January 2025 | **Accepted:** 19 February 2026 | **Published:** 28 February 2026.

Suggested Citation

Gonak, I. M., Vakulich, I. P. (2026). Peculiarities and Challenges of Cryptocurrency Taxation in the Context of IT-Business Development. *Herald of Economics*, 1, 211-219. DOI: 10.35774/visnyk2026.01.211.

This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 License (<http://www.creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits use and distribution in any medium, provided the original work is properly cited and the use is non-commercial.

© 2026 The Author(s).

---

¹Igor Gonak, West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine (Corresponding author).

ORCID ID: 0000-0002-7427-1415

E-mail: gogrya@gmail.com

²Ivan Vakulich, West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine.

ORCID ID: 0009-0005-5125-2405

E-mail: Vip@ctsua.com

Особливості та проблеми оподаткування криптовалют у контексті розвитку ІТ-бізнесу

Ігор Гонак¹, Іван Вакуліч¹

¹Західноукраїнський національний університет, Тернопіль, Україна

Анотація. У статті досліджено проблеми оподаткування криптовалют як невід'ємної складової ІТ-бізнесу в Україні. Проаналізовано складнощі, викликані спробами оподаткувати обмін криптовалют на фіатні гроші за високими ставками та відсутністю оподаткування обміну фіатних грошей на криптовалютні монети. Запропоновано систему оподаткування криптовалют за принципом принципам «фіатного входу» і «фіатного виходу» за ставкою 1-2% від обороту. Сучасні виклики зумовлюють пошук ефективної стратегії і тактики оподаткування економічних суб'єктів криптовалютного ринку, які б не наращували податкові збори, щоби покрити дефіцит бюджету, внаслідок чого відбудеться «переїзд» економічних суб'єктів, що працюють на криптовалютному ринку, в інші податкові юрисдикції, а допомогою економічним суб'єктам, що вже працюють на криптовалютному ринку України, вийти із «тіні» та залучити додаткові національні та іноземні інвестиції для роботи на внутрішньому криптовалютному ринку України. Метою статті є розгляд особливостей та проблем, пов'язаних з оподаткуванням криптовалют в Україні та потребою в розробці ефективної системи оподаткування криптовалютних монет в умовах інтеграції української фінансової системи у глобальну економіку. Розглянуто політико-правові та фінансово-економічні проблеми, які супроводжують оподаткування криптовалют в Україні; охарактеризовано наслідки прийняття закону, що регулюватиме ринок криптовалют; запропоновано ефективний спосіб оподаткування криптовалют податком з обороту у розмірі 1-2% замість податку на прибуток підприємств, податку на доходи фізичних осіб та військового збору. Криптовалютна галузь України є однією із небагатьох в українській економіці, яка працює ефективно, незважаючи на зменшення населення, падіння економіки, російсько-українську конвенційну війну та інші негаразди. Проте запропонований державою закон про регулювання та оподаткування криптовалют може значно зашкодити розвитку криптовалютної галузі України та спровокувати втечу капіталу за кордон. Для розробки дієвих нормативно-правових умов необхідні подальші наукові дослідження в контексті дотримання оптимуму в оподаткуванні криптовалют шляхом забезпечення приросту доходів бюджету та стимулювання зростання криптовалютної галузі.

Ключові слова: криптовалюта, криптомонета, податок, оподаткування, ІТ-бізнес.

Постановка проблеми. Складність контролю за діяльністю криптобірж та обігом криптовалют є глобальною проблемою. Криптовалюта є глобальним фінансово-економічним активом, який, на відміну від фіатних валют, фактично, існує без прив'язки до окремих національних юрисдикцій. Це дає можливість власникам криптовалют оперативно реагувати на негативні політико-правові та соціально-економічні зміни на національних криптовалютних ринках і переводити свої криптовалютні активи на ринки зі сприятливим та стабільним політичним, правовим, податковим та фінансово-економічним середовищем. Висока мобільність криптовалютних одиниць значно ускладнює спроби національних державних органів контролювати та оподатковувати криптовалюти.

У 2025 р. обсяг торгівлі криптовалютами в Україні сягнув 7 млрд дол. [1]. Згідно з глобальним рейтингом World Crypto Rankings 2025, опублікованим аналітичною компанією DL Research у партнерстві з біржею Bybit, наша держава очолила світовий список країн за часткою стейблкоїн-транзакцій в економіці [2], а згідно з Індексом впровадження криптовалют за 2025 рік, скоригованим за кількістю населення [3], опублікованим Chainalysis, досягла абсолютної першості на міжнародному криптовалютному ринку. Досягнути лідерства у криптовалютній галузі Україні було складно, а втримати першість на глобальному криптовалютному ринку може виявитись ще складніше. Тому якість системи оподаткування криптовалют та її реформування матиме або нейтральний вплив на розвиток українського криптовалютного ринку, або принесе значну шкоду і зумовить втрату здобутків та провідної ролі у світі.

Криптовалютне інвестування є одним із важливих джерел фінансування та функціонування ІТ-бізнесу, який останніми роками теж має значну питому вагу (близько 40%) в експорті послуг України, що становить біля 4% ВВП України [4]. Тому важливо не нашкодити розвитку

ІТ-сфери України, а сприяти її зростанню через створення конкурентних переваг (зокрема протекціоністських) на світовому ринку. Отже, актуальність дослідження полягає в необхідності розроблення ефективної стратегії оподаткування криптовалют, що має стимулювати платників податків добровільно сплачувати податки до бюджету та ефективно залучати іноземних інвесторів в ІТ-сферу України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема оподаткування криптовалют є надзвичайно актуальною, тому вона висвітлюється в роботах багатьох науковців [5. С. 123–130; 6; 8; 9; 13], проте, аналізуючи праці вищезазначених та інших дослідників, необхідно визнати, що тема оподаткування криптовалют є недослідженою та потребує подальшого вивчення.

Мета наукового дослідження полягає в теоретичному розгляді проблем оподаткування криптовалют в умовах глобалізації світової економіки.

Методологія та методи дослідження. Методологічною основою наукової розвідки є діалектичний метод наукового пізнання. У процесі економічного дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема такі: абстрактний та логічний методи – для формулювання загальних висновків економічного дослідження; системний підхід – для визначення проблем оподаткування криптовалют та напрямків їх вирішення.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в розробленні концептуально нового підходу до оподаткування операцій з криптовалютами, який ґрунтується на застосуванні податку з обороту в розмірі 1–2% як альтернативи чинним податковим інструментам, зокрема податку на прибуток підприємств, податку на доходи фізичних осіб та військового збору. Обґрунтовано доцільність використання принципів «фіатного входу» та «фіатного виходу» як базових критеріїв визначення моменту виникнення податкового зобов'язання, що дозволяє мінімізувати складність адміністрування, зменшити ризики подвійного оподаткування та підвищити прозорість податкового обліку криптовалютних операцій.

Запропонований підхід, на відміну від традиційних моделей оподаткування доходів чи прибутку, орієнтований на стимулювання легалізації діяльності учасників криптовалютного ринку, зниження рівня тінізації відповідного сегмента економіки та створення передумов для розширення інвестиційної активності у сфері ІТ-бізнесу. Доведено, що застосування податку з обороту до операцій із криптовалютами здатне забезпечити баланс між фіскальними інтересами держави та необхідністю підтримки розвитку інноваційних цифрових ринків, а також сприяти підвищенню конкурентоспроможності національної податкової юрисдикції в умовах глобальної мобільності криптовалютного капіталу.

На думку авторів, оподаткування криптовалют податком з обороту у розмірі 1–2% замість податку на прибуток підприємств і податку на дивіденди чи податку на доходи фізичних осіб та військового збору спростить адміністрування податку для суб'єктів економічної діяльності та держави, стимулюватиме податкові надходження до бюджетів та іноземні інвестиції у криптовалютну галузь України, зменшуватиме кількість спроб уникнення від оподаткування та виведення фінансових ресурсів за кордон.

Виклад основного матеріалу. Згідно з узгодженою позицією багатьох науковців, криптовалюта – це новий сучасний зручний цифровий вид міжнародних грошей, якими можна (і варто) вимірювати вартість товарів, послуг та інших грошових одиниць (не тільки фіатних, а й інших криптовалютних), використовувати для товарно-грошового обігу, інвестування та заощаджень (зокрема як резервних валют у золотовалютних резервах центральних банків) [5, с. 125].

Варто зазначити, що створення міжнародних резервів у криптовалютах надає можливість уряду країни купувати критично важливі товари, необхідні у надзвичайних ситуаціях. За допомогою криптовалют є можливість швидко придбати критично необхідні товари, уникаючи

контролю з боку емітентів світових валют (США, Євросоюзу чи Китаю) та міжнародних фінансових організацій МВФ, Світового банку та ін.). Відсутність такого контролю дозволяє країні більш ефективно забезпечувати себе необхідними ресурсами у критичних ситуаціях. Наприклад, купівля за посередництвом криптовалют необхідних «товарів» Україною на початку повномасштабної російсько-української війни дала змогу нашій країні швидко та ефективно протистояти вторгненню Росії на його початковому етапі, отримуючи потрібні та дефіцитні засоби для оборони без перешкод у вигляді блокування грошових переказів.

У 2025 р. Україна в загальному рейтингу впровадження криптоактивів зайняла 13-те місце, залишивши позаду Велику Британію, Німеччину, Австрію, Республіку Корея (Південну Корею) та Польщу. Її випередили Сінгапур, Канада, США, Нідерланди, Швейцарія, Австралія, Гонконг, ОАЕ, Естонія, Литва та В'єтнам – юрисдикції з розвиненими фінансовими системами та чіткими правилами роботи з цифровими активами. Тому якісне і чітке фінансово-економічне законодавство щодо регулювання обігу криптовалют в Україні, його чітке дотримання і відсутність зловживань з боку органів контролю (наприклад, через введення необґрунтованих санкцій проти економічних суб'єктів криптовалютного ринку чи вимагання «відкатів» за неперешкоджання економічної діяльності) заради отримання неправомірної вигоди посадовими особами держави загалом, зокрема податкове регулювання криптовалют, – це об'єктивна необхідність розвитку криптовалютного ринку України на сучасному етапі.

Оподаткування криптовалют є однією із найскладніших проблем у сучасній світовій та українській фінансово-економічній науці. Його супроводжують такі політико-правові та фінансово-економічні негаразди:

– високий рівень податкового навантаження в Україні. Сучасний надзвичайно високий рівень оподаткування доходу від конвертації криптомонет у фіатні гроші у розмірі 23% (18% податку на доходи фізичних осіб та 5% військового збору) для фізичних осіб та 28–32% (18% податку на прибуток підприємств і оподаткування дивідендів: ПДФО 5–9% та 5% військового збору) для юридичних осіб стимулює ухилення від оподаткування;

– намагання податкової служби оподаткувати дохід, а не прибуток. Реальна ситуація на криптовалютному ринку України така – Державна податкова служба України намагається оподатковувати за ставкою 23% не прибуток як різницю між валовими доходами від реалізації криптовалют та валовими витратами під час купівлі криптомонет, а тільки дохід від реалізації криптовалют [6] (незважаючи на можливі збитки економічного суб'єкта криптовалютного ринку під час купівлі і продажу криптомонет), що тільки погіршує фінансовий стан економічного суб'єкта, який працює на криптовалютному ринку та стимулює його перехід у «тінь». Хоча з 1 січня 2026 р. планувалось введення окремого оподаткування саме прибутку від операцій з криптовалютами, розрахованого як різницю між доходами від продажу та витратами на придбання криптовалют протягом року [7], проте ретроспектива розвитку податкової системи України свідчить про те, що якщо така норма буде впроваджуватись, то із значними складнощами [8];

– проблеми з документальним підтвердженням витрат у криптовалютному бізнесі. Складно визначити собівартість криптовалютного активу для обрахунку його прибутковості чи збитковості через: переведення власником криптоактиву своїх монет з одних бірж на інші; переведенням криптомонет з гарячих криптогаманців на холодні і навпаки; через значну волатильність і зміни курсів фіатних валют у випадку, якщо криптовалютні монети були придбані за одну фіатну валюту (наприклад, євро або шведську чи чеську крону), а продані за іншу фіатну валюту (наприклад, єни або австралійські, канадські чи американські долари). Для якісного обчислення оподаткованого прибутку необхідно враховувати витрати суб'єкта економічної діяльності криптовалютного ринку. Проте фізичні особи і часто юридичні особи переважно не мають

документів, що підтверджують витрати підприємців на придбання криптоодиниць, особливо якщо вони були отримані через P2P-обмін, airdrop або майнінг;

– анонімність та децентралізований характер криптовалютних транзакцій. Для державних фінансових органів складно прослідкувати рух криптовалютних монет по криптогаманцях, через що проблематично виявити момент, коли буде можливість оподаткувати криптовалюту. Зокрема, виведення криптомонет у фіатні гроші через іноземні криптобіржі (наприклад, криптобіржі Binance, OKX, Bitget чи MEXC, які працюють як на українському криптовалютному ринку, так і на криптовалютних ринках багатьох інших країн) взагалі унеможлиблює спроби оподаткувати криптовалюту в нашій країні. Значна кількість операцій із криптомонетами здійснюються через децентралізовані платформи або з використанням self-hosted гаманців (апаратних – Ledger, Trezor чи програмних (гарячих) – MetaMask, Trust Wallet, Electrum), що унеможлиблює їхнє автоматичне відстеження податковими органами. Відсутність централізованого обліку (зокрема бухгалтерського та податкового) утруднює (а часто й унеможлиблює) визначення обсягу доходу (зокрема прибутку), отриманого від операцій з криптовалютами, моменту виникнення цього доходу, розміру прибутку та суб'єкта економічної діяльності, що отримав дохід і прибуток;

– відсутність ідентифікованих податкових агентів. На відміну від добре протягом кількох століть теоретично вивчених традиційних доходів (зарплата, дивіденди), де податкове зобов'язання виконує якісно навчений податковий агент (наприклад, роботодавець чи банк), у випадку з криптовалютами таку функцію найчастіше повинен виконувати криптоінвестор, не зацікавлений у сплаті податків за значних можливостей цього економічного суб'єкта криптовалютного ринку уникнути оподаткування своїх криптоактивів, і це створює значні ризики неналежного (часто – зумисно) декларування та складності з адмініструванням. Також постає складне питання про те, чи виступатиме податковим агентом магазин, у якому товар купують за криптовалютні одиниці, розраховуючись із криптогаманця покупця на криптогаманець продавця, і якщо «так», то який механізм визначення факту проведення операції купівлі-продажу?;

– складність для українських державних органів ідентифікувати національне походження крипто валют, а отже, правомірність їх оподаткування взагалі (наприклад, якщо іноземний громадянин розраховується в українському магазині криптовалютами, з яких іноземець заплатив податки у своїй країні, чи повинен він сплачувати 23% від доходу в Україні?);

– складність у визначенні моменту оподаткування криптовалюти. У різних країнах існують різні підходи до моменту виникнення доходу – під час продажу, обміну на інші активи чи навіть у процесі зміни вартості. Для фізичних осіб та юридичних осіб – суб'єктів криптовалютного ринку і часто для податкових та інших державних органів, без ґрунтовних спеціалізованих знань не тільки у сфері оподаткування, а й у сфері діяльності криптовалют визначення моменту оподаткування криптовалюти часто є занадто складним і може призводити до суттєвих помилок, допущених підприємцями та працівниками податкової служби;

– висока волатильність криптовалютного ринку. Швидкі та значні зміни вартості криптовалют (інколи на десятки процентів за короткий відрізок часу) можуть призводити до ситуацій, коли особа – суб'єкт криптовалютного ринку зобов'язана сплатити податки на «паперовий прибуток», який зник через настання негативних подій на ринку (наприклад, падіння вартості наявної у криптоінвестора монети), що створює додаткове податкове навантаження, яке необхідно буде сплатити вже не з прибутку, а з доходу, в результаті буде не прибуток, а збиток;

– низький рівень податкової культури та обізнаності у економічних суб'єктів криптовалютного ринку. Переважна більшість користувачів криптовалют в Україні – це приватні інвестори-громадяни України, які не мають достатнього досвіду у веденні податкового обліку та не завжди усвідомлюють свої зобов'язання перед державою [9].

Значною проблемою системи оподаткування криптовалют є спроби оподаткування криптомонет у процесі їх «перетворення» у фіатні гроші, проте відсутні спроби оподаткування під час конвертації фіатних грошей у криптовалютні монети. Це призводить до виникнення таких проблем:

- спроба застосувати занадто високі ставки оподаткування для конвертації криптоодиниць у фіатні грошові одиниці, щоб компенсувати втрати українського бюджету через відсутність оподаткування під час конвертації фіатних грошей у криптовалюту;

- відсутність контролю над перетворенням фіатних грошей у криптомонети, що відкриває значні можливості для приховування незаконно отриманих фіатних грошей.

Наслідки прийняття запропонованого закону, що регулюватиме ринок криптовалют, у сучасному вигляді, будуть такими:

- запланованим наслідком є збільшення доходів бюджетів на 14-15 млрд грн на рік від оподаткування криптобірж і доходів громадян [10], тобто приблизно 350 млн дол. США;

- проте, ймовірним варіантом може бути масовий відплив криптовалютного капіталу, який акумульований у криптовалютних монетах на українських криптобіржах (це значні кошти – з липня 2023 р. по липень 2024 р. обсяг надходжень криптовалюти в Україну становив 106 млрд дол., водночас витрати на придбання біткоіна оцінювалися ЄБРР на суму 882 млн дол. [10]), на гарячі гаманці іноземних криптовалютних бірж чи на холодні криптогаманці. Тобто, спробувавши оподаткувати криптовалюту за високими ставками, уряд може спровокувати втрату українською економікою сотень мільярдів доларів обігових та інвестиційних ресурсів.

Наприклад, згідно зі звітом Chainalysis, під час нещодавніх масових протестів іранці значно збільшили кількість виведених біткойнів на особисті холодні криптогаманці як спосіб забезпечити особисту фінансову безпеку на тлі ймовірного обвалу національної валюти (з 2018 р. іранський ріал впав приблизно на 90%, девальвація прискорилася на тлі ескалації регіональних конфліктів), військової неспроможності через програш і ізраїльсько-іранському конвенційному конфлікті в середині 2025 р. та політичної нестабільності у кінці 2025 – на початку 2026 р. [11]. Україна має подібні проблеми: вже одинадцять років триває російсько-українська війна; знецінюється гривня (з 2019 по 2026 р. гривня девальвувала з 23 грн за долар до 43 грн за долар США [12]) та існують значні ризики подальшої девальвації гривні і галопуючої інфляції, які із помірних одно-двозначних процентних показників постійно в зоні ризику перетворення у дво-трьохзначні процентні показники.

Пропозиції щодо реформування та покращення системи оподаткування криптомонет:

- введення податку на обмін фіатних грошей на криптовалютні монети у розмірі 1–2% від обороту. Це дасть можливість державним фінансовим органам відслідковувати походження фінансових ресурсів, які конвертуються у криптоодиниці, та отримувати оперативну інформацію про походження грошових потоків інвестора. Це дає можливість реагувати на підозру про незаконні джерела отримання доходів: торгівлю зброєю і наркотиками; торгівлю людьми; т. з. «відкати» з фінансових ресурсів, спрямовані на відновлення інфраструктури після російських бомбардувань, будівництва доріг та військових укріплень на лінії фронту; виробництво бракованої і фейкової зброї;

- введення податку на конвертацію криптоодиниць на фіатні гроші у розмірі 1–2% від обороту. З одного боку, невеликий обсяг податку з обороту буде запобіжником виведення криптовалют за кордон через гарячі або холодні криптогаманці і конвертацію їх на іноземні фіатні грошові одиниці, а з іншого – стимулюватиме приплив криптоодиниць іноземних економічних суб'єктів на криптовалютний ринок України, а отже, в українську економіку із країн з нестабільною політико-економічною ситуацією (зокрема, країн з великою кількістю криптовалют – наприклад,

---

Венесуели та Ірану) або високим податковим навантаженням на економіку (наприклад, з країн Скандинавії);

– невеликий розмір податку з обігу криптовалют стимулюватиме суб'єктів економічної діяльності, які працюють на криптовалютному ринку, не уникаючи оподаткування, подавати реальні податкові та статистичні звіти, стимулюватиме іноземне інвестування на криптовалютному ринку України (за прикладом швейцарського кантону Цуг, де навіть приймають податки у криптовалюті Біткоїн [13], уникаючи додаткових витрат платників податків на конвертацію криптовалют у фіатні гроші);

– оподаткування криптовалют невеликим розміром податку з обороту дасть змогу державним органам постійно відслідковувати зміну маси фіатних грошей в обігу, оперативно впливаючи на його зміну, впливаючи фіатні гроші в економіку, щоби покрити їхній дефіцит в обігу і запобігти ревальвації та дефляції, або виводячи гроші з економіки, щоб запобігти їхньому надлишку в грошовому обороті, девальвації та інфляції.

Варто зазначити, що у 2023 р. фактичний розмір сплаченого податку на прибуток щодо обороту компаній у сфері телекомунікацій та комп'ютерного програмування становив 1,93%, а в 2024 р. – 1,77%. Податкове навантаження з податку на прибуток підприємств за іншими галузями економіки також коливається у межах 1–2%. Отже, оподаткування обігу криптовалют у розмірі 2% від обороту (1% податку з обороту за обміну фіатних грошових одиниць на криптовалютні + 1% податку з обороту за обміну криптовалютних одиниць на фіатні грошові одиниці) є виправданим і допоможе уникнути зайвих труднощів у процесі адміністрування податку як для суб'єкта господарювання, так і для податкової служби.

Крім того, простежуються деякі проблемні аспекти: легкість уникнення оподаткування через простоту переведення криптовалют із криптобіржі на криптобіржу чи з гарячого криптогаманця на холодний криптогаманець; легкість досягнення анонімності власника криптомонет; складність для державних органів контролю за обігом криптовалютних монет, а отже, високі потенційні витрати на адміністрування податку, які можуть перевищити обсяг податкових надходжень від криптовалютного бізнесу; високий інтелектуальний рівень працівників, які задіяні у криптовалютному бізнесі і спроможні на законних підставах розробляти «схеми» уникнення надмірного оподаткування; суттєве здорожчання ведення криптовалютного бізнесу через ускладнення бухгалтерського адміністрування, подання декларацій, спілкування із фінансовими, правоохоронними, антикорупційними, антитерористичними органами та ін.

З огляду на це у процесі оподаткування обігу криптовалют найбільш доцільно впровадити: спрощену модель декларування, яка не вимагала б складного, дорогого і довготривалого адміністрування як для суб'єктів економічної діяльності, так і для державних органів контролю; розумного оподаткування за принципом «фіатного входу» і «фіатного виходу»; простого оподаткування податком з обороту в розмірі 1–2% як на «фіатному вході», так і на «фіатному виході»; забезпечення «податкових канікул на перші рік чи два роботи суб'єкта криптовалютного ринку»; надання податкових пільг для малих обсягів криптомонетного обороту суб'єктів криптовалютного ринку, а також створення якісної цифрової інфраструктури, що дозволить фізичним особам – економічним суб'єктам крипторинку легко та якісно виконувати свої податкові зобов'язання перед бюджетами.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Криптовалюти мають високу мобільність і їхні власники легко та швидко реагують як на позитивні, так і на негативні зміни на національному криптовалютному ринку, та в соціально-політичну та соціально-економічну ситуацію у країні, збільшуючи чи зменшуючи кількість криптовалютних операцій на криптовалютному ринку країни. Сучасна та нова запропонована система законодавчого забезпечення криптовалют в Україні є неефективною і стимулює використання криптовалют

корупціонерами та сприяє виведенню фінансових ресурсів з країни та уникнення оподаткування. Наприклад, злочинець, отримавши дохід від злочинної діяльності, конвертує незаконно зароблені фіатні гроші у криптовалюту без оподаткування та переводить їх на холодний криптогаманець чи на гарячий криптогаманець міжнародної криптовалютної біржі, виводячи гроші з національної економіки за кордон. Введення ефективної системи правового та соціально-економічного регулювання криптовалют дасть змогу державним органам оперативно реагувати на зміну обсягу фіатної грошової маси в економіці, упереджувати відмивання «брудних» коштів, запобігати фінансуванню незаконної діяльності. Найефективнішою системою оподаткування криптовалютних одиниць є оподаткування податком з обороту у розмірі 1–2% як на конвертацію фіатних одиниць у криптовалюту, так і обмінювання криптомонет на фіатні гроші. Введення податку з обороту на конвертацію фіатних грошових одиниць на криптовалюту та обмін криптоодиниць на фіатні гроші надасть можливість органам контролю більш точно і якісно відслідковувати трансформацію грошей в економіці з обігу у заощадження і навпаки та оперативно впливати на інвестиційно-грошовий ринок, покриваючи дефіцит грошей в обігу чи вилучаючи надлишок обігових грошових ресурсів з економічного грошового обігу.

Література

1. Ринок криптовалют України сягнув 7 мільярдів \$ обсягу торгівлі: ключові висновки для трейдерів у 2026 році. MEXC Blog, 13 січня 2026. URL: <https://blog.mexc.com/uk/rinok-kriptovayut-v-ukraine-2026/>.
2. The World Crypto Rankings Resilience, Innovation, and Leadership in a Transforming Crypto Landscape. Bybit/DL Research, Desember, 2025. URL: https://assets.dlnews.com/dlresearch/Bybit-Report_The-World-Crypto-Rankings.pdf.
3. The 2025 Global Adoption Index: India and the United States Lead Cryptocurrency Adoption. (September 2, 2025). Chainalysis. URL: https://www.chainalysis.com/blog/2025-global-crypto-adoption-index/?mkt_tok=NTAzLUZBUC0wNzQAAAGctUpXt9hp7kjursWbxMG28jtchGmdFeDs-hbYGY3U3dN77A378RQ7sK44EeFnX_LlrFCXx5N3-goPz8f14fedglQUIHkwYEVsb5P7mH38X4#key-takeaways.
4. The Power of Ukraine resefucy for 2023. (2023). DIGITAL TIGER? URL: chrome-extension://efaidnbmninnbpcjpcgclclefindmkaj/https://itukraine.org.ua/files/ITU_GT.pdf.
5. Гонак І. М. Теоретичне визначення криптовалюти як грошей. *Інноваційна економіка*. № 5-6. С. 2021. С. 123–130. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2021.5-6.18>.
6. Мисник Н. Податки для криптовалют: актуальні вимоги та майбутні зміни. ЕБА, 12.11.2025. URL: <https://eba.com.ua/podatky-dlya-kryptovalyut-aktualni-vymogy-ta-majbutni-zminy/>.
7. Оподаткування криптовалют за новим законом з 1 вересня 2025 року. Банківське і фінансове право. *Юридична компанія INSEININ*, 03.09.2025. URL: <https://inseinin.com.ua/tprost/0арх69m2x1-opodatkuвання-kryptovalyuti-za-novim-za>.
8. Романів А. Легалізацію криптовалют в Україні переносять на 2026 рік. Кошт, 20.11.2025. URL: <https://kosht.media/lehalizatsiiu-kryptovalyuty-v-ukraini-perenosiat-na-2026-rik/>.
9. Форсюк В. Матриця оподаткування віртуальних активів. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. 2025. С. 6. URL: <chrome-extension://efaidnbmninnbpcjpcgclclefindmkaj/https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2025/04/matrytsia-opodatkuвання-va-1.pdf>.
10. Біткоїн виходить з тіні: які податки заплатять українці за новим законом. *РБК-Україна*. 2025. 29 вересня. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/bitcoin-vihodit-tini-ki-podatki-zaplatyat-1759084556.html>.
11. Inside Iran's Growing \$7.8 Billion Crypto Ecosystem: IRGC Dominance and a Flight to Bitcoin Reflect Geopolitical Tensions and Domestic Unrest. (January 15, 2026). Chainalysis. URL: <https://www.chainalysis.com/blog/iranian-crypto-activity-geopolitical-tensions-2026/>.

-
12. Архів офіційного курсу долара США за 1 од., НБУ. *finance.ua*. URL: <https://charts.finance.ua/ua/currency/official/-/1/usd>.
  13. Горянський О. У. Швейцарії можна сплатити податки криптовалютою. *Урядовий кур'єр*, 8 квітня 2021. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/u-shvejcariyi-mozhna-splatiti-podatki-kriptovalyut/>.

References

1. Ukraine's cryptocurrency market reaches \$7 billion in trading volume: key takeaways for traders in 2026 (2026). MEXC Blog. <https://blog.mexc.com/uk/rinok-kriptovayut-v-ukraine-2026/>. [in Ukrainian].
2. The World Crypto Rankings Resilience, Innovation, and Leadership in a Transforming Crypto Landscape (2025). Desember. Bybit/DL Research. https://assets.dlnews.com/dlresearch/Bybit-Report_The-World-Crypto-Rankings.pdf. [in English].
3. The 2025 Global Adoption Index: India and the United States Lead Cryptocurrency Adoption (2025). September, 2. Chainalysis. https://www.chainalysis.com/blog/2025-global-crypto-adoption-index/?mkt_tok=NTAzLUZBUC0wNzQAAAGctUupXt9hp7kjursWbxMG28jtchGmdFeDs-hbYGY3U3dN77A378RQ7sK44EeFnX_LlrhFCXx5N3-goPz8f14fedglQUIHkwYEVsb5P7mH38X4#key-takeaways. [in English].
4. The Power of Ukraine recovery for 2023 (2023). DIGITAL TIGER? chrome-extension://efaidnbmnnnibpajpcglclefindmkaj/https://itukraine.org.ua/files/ITU_GT.pdf. [in English].
5. Honak, I. M. (2021). Theoretical substantiation of the definition of cryptocurrency as money. *Innovatsiina ekonomika*, 5-6, 123–130. <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2021.5-6.18>. [in Ukrainian].
6. Mysnyk, N. (2025). Taxes for cryptocurrencies: current requirements and future changes]. *EVA*. November 12, 2025. <https://eba.com.ua/podatky-dlya-kriptovalyut-aktualni-vymogy-ta-majbutni-zminy/>. [in Ukrainian].
7. Taxation of cryptocurrency under the new law from (2025). September, 1. *INSEININ Law Firm*, 03.09.2025. <https://inseinin.com.ua/tpost/0apx69m2x1-opodatkuvannya-kriptovalyuti-za-novim-za>. [in Ukrainian].
8. Romaniv, A. (2025). Legalization of cryptocurrency in Ukraine postponed to 2026. November 20, 2025. Kosht. <https://kosht.media/lehalizatsiia-kriptovalyuty-v-ukraini-perenosiat-na-2026-rik/>. [in Ukrainian].
9. Forsyuk, V. (2025). Virtual Asset Taxation Matrix. *National Securities and Stock Market Commission*. S. 6. chrome-extension://efaidnbmnnnibpajpcglclefindmkaj/<https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2025/04/matrytsia-opodatkuvannia-va-1.pdf>. [in Ukrainian].
10. Bitcoin comes out of the shadows: what taxes will Ukrainians pay under the new law (2025). September 29, 2025. *RBK-Ukrayina*. <https://www.rbc.ua/rus/news/bitkoin-vihodit-tini-ki-podatki-zaplatyat-1759084556.html>. [in Ukrainian].
11. Inside Iran's Growing \$7.8 Billion Crypto Ecosystem: IRGC Dominance and a Flight to Bitcoin Reflect Geopolitical Tensions and Domestic Unrest (2026). January 15, 2026. *Chainalysis*. <https://www.chainalysis.com/blog/iranian-crypto-activity-geopolitical-tensions-2026/>. [in English].
12. Archive of the official exchange rate of the US dollar for 1 unit, NBU. *finance.ua*. <https://charts.finance.ua/ua/currency/official/-/1/usd>. [in Ukrainian].
13. Goryanskyi, O. U. (2021). U Shveytsariyi mozhna splatyty podatky kriptovalyutoyu. [In Switzerland, you can pay taxes in cryptocurrency. April 8, 2021. <https://ukurier.gov.ua/uk/news/u-shvejcariyi-mozhna-splatiti-podatki-kriptovalyut/>. [in Ukrainian].